

بهار
و
تابستان
۱۴۰۱

شماره ۱

دانشکده حقوق
و
علوم سیاسی

خبرنامه معاونت پژوهشی

در این خبرنامه، مهم‌ترین اخبار حوزه معاونت پژوهشی دانشکده حقوق و علوم سیاسی اطلاع‌رسانی می‌شود.

دفتر امور پژوهشی معاونت پژوهشی

ناشر و با رعایت سقف مشخص‌شده در آیین‌نامه گزینش، تعیین و با تأیید کمیسیون راهبردی برنامه‌ریزی و سیاستگذاری پژوهش و فناوری در سامانه ثبت می‌شود.

۲. مقالاتی که نتیجه فعالیت پژوهشی با پژوهشگر دانشگاه تهران هستند، می‌توانند در گروه ۱ و یا ۲ مقالات هزینه‌بر (با اعمال ضریب ۱/۵ و یا ۲) مانند دانشجویان دانشگاه تهران و محققین پسادکتری بررسی شوند. زمان اجرای مصوبات فوق از ابتدای سال ۱۴۰۱ می‌باشد.

❖ مجله مطالعات حقوق عمومی، مجله مطالعات حقوق تطبیقی و دو فصلنامه اوراسیای مرکزی، در ارزیابی سال ۱۴۰۰ وزارت علوم، درجه الف راکسب نمودند.

❖ نشست مشترک با فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران به منظور همکاری‌های علمی و پژوهشی در سطح معاونان پژوهشی دانشکده و فرهنگستان در بهار ۱۴۰۱ برگزار شد.

❖ نشست مشترک با سازمان بازرسی کل کشور به همت معاونت پژوهشی دانشکده و با حضور جناب آقای دکتر بدیعی مدیرکل ارتباط با صنعت دانشگاه و جناب آقای دکتر باقریان مدیرکل مبارزه با فساد سازمان بازرسی جهت نهایی‌سازی سرفصل‌های همکاری‌های مشترک پژوهشی در مورخ ۱۲ مرداد ۱۴۰۱ برگزار شد.

❖ کارگاه آشنایی با سازمان تجارت جهانی با همکاری سازمان توسعه تجارت با هدف شناخت ابعاد حقوقی حاکم بر تجارت بین‌الملل به جهت حفظ منافع ملی و شناخت اسناد و موافقت‌نامه‌ها و رویه‌های تجاری در روزهای ۲۳، ۲۵ مرداد و ۱ شهریور ماه ۱۴۰۱ در محل دانشکده حقوق و علوم سیاسی برگزار شد.

❖ کارگاه آشنایی و بهره‌گیری از منابع دست اول تاریخی (اسناد و آرشیوها) در پژوهش‌های علوم سیاسی در روز سه‌شنبه ۳۱ تیرماه ۱۴۰۱ توسط معاونت پژوهشی دانشکده حقوق و علوم سیاسی برگزار گردید. مدرس برنامه جناب آقای دکتر حجت کاظمی، استادیار علوم سیاسی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران در این جلسه در خصوص استفاده دانشجویان و پژوهشگران علوم سیاسی از منابع دست اول و اسناد و منابع آرشیوی، آموزش‌های لازم را ارائه فرمودند.

❖ شورای پژوهشی دانشکده حقوق و علوم سیاسی در تاریخ ۲۱ تیرماه ۱۴۰۱ برگزار گردید. در این جلسه، طرح جدید جایگزین خدمت در خصوص استفاده از مشمولان نظام وظیفه در طرح‌های تحقیقاتی معرفی شده و مقررات دانشگاه درباره استفاده از لوگوی دانشگاه تهران در همایش‌ها اطلاع‌رسانی و بر اخذ موافقت دانشگاه، حضور اعضای هیات علمی دانشگاه در کمیته علمی یا به‌عنوان دبیر علمی تأکید شد. در ادامه نیز در خصوص درخواست‌های فرصت مطالعاتی داخلی و کتاب‌های دریافتی بررسی و تصمیم‌گیری گردید.

❖ نظرات کارشناسی دانشکده حقوق و علوم سیاسی در رابطه با پیش نویس جدید آیین‌نامه اموال فکری به دانشگاه ارسال شد.

❖ جدیدترین مصوبات شورای پژوهش دانشگاه به اساتید محترم ابلاغ شد:

۱. در خصوص امتیازدهی کتاب‌های چندجلدی مقرر گردید ضمن حذف بند ۳-۱۹-۴ آیین‌نامه گزینش بند ۳-۱۸-۴ آیین‌نامه به شرح زیر تغییر کند: امتیاز کتاب‌های چندجلدی (تألیف و یا ترجمه) با توجه به تنوع در حجم، محتوا و موضوع در شورای پژوهشی دانشکده‌گان/ دانشکده مستقل/ واحد پژوهشی مستقل بر اساس

❖ نشستی با عنوان «رژیم حاکم بر تعیین قانون قابل اعمال بر صلاحیت دیوان‌های داوری معاهده‌محور در حقوق سرمایه‌گذاری بین‌المللی» با حضور دکتر اریک دبراباندره (استاد حقوق حل و فصل اختلافات بین‌المللی و مدیر مرکز گروسیوس دانشکده حقوق دانشگاه لایدن)، دکتر رضا افتخار (مشاور حقوقی دیوان داوری دعاوی ایران و آمریکا) و دکتر مجید غمامی (دانشیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران) به صورت وینار در مورخ ۲۵ فروردین ۱۴۰۱ برگزار گردید. در این نشست دکتر دبراباندره به تحلیل مفهوم و اصول حاکم بر داوری‌های سرمایه‌گذاری معاهده‌محور، بررسی اجمالی رژیم حقوقی حاکم بر صلاحیت داوری و تفاوت ساختاری آن با داوری تجاری بین‌المللی پرداخت و سپس دکتر افتخار به مباحث مربوط به تعامل حقوق داخلی و بین‌المللی در حوزه تعیین قانون قابل اعمال بر صلاحیت دیوان‌های داوری معاهده‌محور در حوزه سرمایه‌گذاری اشاره کردند.

❖ نشستی با عنوان «معیار «انسان متعارف» در کامن‌لو با نگاهی بر تاریخچه آن از مصر باستان تا امروز» با حضور دکتر والناتین جوتنر، استاد دانشکده حقوق دانشگاه لوند سوئد، به صورت وینار در مورخ ۹ خرداد ۱۴۰۱ برگزار گردید. در این نشست دکتر جوتنر ابتدا به تاریخچه مفهومی انسان متعارف در حقوق مصر، یونان و روم باستان پرداخت و در گذر زمان تغییرات مفهوم و هنجاری آن را تا به امروز مورد بررسی قرار داد.

❖ همایش ملی ایده‌های تحول‌آفرین نظام ثبتی در تاریخ پنجم تیرماه ۱۴۰۱ در مرکز همایش‌های سازمان ثبت اسناد و املاک با همکاری موسسه حقوق تطبیقی برگزار گردید.

❖ نشستی با عنوان «مطالعه تطبیقی دعاوی منقول و غیرمنقول، همراه با بررسی رویه قضایی ایران» با ارائه دکتر رحیم پیلوار، استادیار گروه حقوق خصوصی دانشکده فارابی دانشگاه تهران، در دوشنبه ۱۳ تیرماه ۱۴۰۱ توسط دپارتمان حقوق اموال و ثبت موسسه حقوق تطبیقی برگزار گردید.

❖ قرارداد پژوهشی «تهیه و تدوین پیش‌نویس لایحه قانون شناسه ملی اشخاص حقوقی» منعقد با سازمان اسناد و املاک کشور خاتمه یافت.

❖ قرارداد پژوهشی «رابطه حقوقی نام تجاری و علامت تجاری و وظایف مراجع ثبتی در ثبت و حفظ این حقوق» خاتمه یافت.

❖ کتاب «مجموعه چکیده نشست‌های موسسه حقوق تطبیقی _ سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱» تهیه و جهت نشر به انتشارات شرکت سهامی انتشار ارسال گردید.

❖ ۶۰ جلد کتاب جدید برای کتابخانه موسسه حقوق تطبیقی در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ خریداری شد.

❖ کارگاه زبان عمومی فرانسه سطح ۱A در مردادماه ۱۴۰۱ برگزار گردید.

❖ قرارداد پژوهشی «شناسایی و ارزیابی وضع موجود نظام اجرای اسناد» در دپارتمان اموال موسسه در حال انجام است.

❖ نشستی با عنوان «رژیم حاکم بر تعیین قانون قابل اعمال بر صلاحیت دیوان‌های داوری معاهده‌محور در حقوق سرمایه‌گذاری بین‌المللی» با حضور دکتر اریک دبراباندره (استاد حقوق حل و فصل اختلافات بین‌المللی و مدیر مرکز گروسیوس دانشکده حقوق دانشگاه لایدن)، دکتر رضا افتخار (مشاور حقوقی دیوان داوری دعاوی ایران و آمریکا) و دکتر مجید غمامی (دانشیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران) به صورت وینار در مورخ ۲۵ فروردین ۱۴۰۱ برگزار گردید. در این نشست دکتر دبراباندره به تحلیل مفهوم و اصول حاکم بر داوری‌های سرمایه‌گذاری معاهده‌محور، بررسی اجمالی رژیم حقوقی حاکم بر صلاحیت داوری و تفاوت ساختاری آن با داوری تجاری بین‌المللی پرداخت و سپس دکتر افتخار به مباحث مربوط به تعامل حقوق داخلی و بین‌المللی در حوزه تعیین قانون قابل اعمال بر صلاحیت دیوان‌های داوری معاهده‌محور در حوزه سرمایه‌گذاری اشاره کردند.

❖ نشستی با عنوان «ابعاد حقوقی و اقتصادی بازارهای متشکل کالایی (بازار فیزیکی و اوراق مشتقه)» با حضور دکتر محمود باقری، دانشیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، عباس احضاری، رئیس اداره امور حقوقی و قراردادهای شرکت بورس کالای ایران و معین محمدی پور، رئیس اداره مطالعات اقتصادی شرکت بورس کالای ایران به صورت وینار در مورخ ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۱ برگزار گردید. در بخش اول که به ارائه آقای دکتر باقری و آقای احضاری اختصاص داشت، ابعاد حقوقی بازارهای متشکل کالایی مورد بررسی قرار گرفت. در بخش دوم آقای محمدی پور در قالب طرح بحث آشنایی با بازارها و ابزارهای معاملاتی بورس کالای ایران به ابعاد اقتصادی موضوع پرداخت.

❖ نشست «رژیم حقوقی حاکم بر تخلیفات حرفه‌ای و انضباطی در بازار اوراق بهادار» با حضور دکتر محمود باقری، دکتر محمد صادقی و سید محمد حسینی در تاریخ یکشنبه هشتم خردادماه ۱۴۰۱ برگزار گردید.

❖ کارگاه آموزشی «ثبت شرکت‌ها و تغییرات آن» به مدت سه جلسه دوساعته با حضور دکتر بهرام حسن‌زاده، مدیرکل پایگاه اطلاعات اشخاص حقوقی سازمان ثبت اسناد و املاک به صورت

موسسه تحقیقات علوم جزایی و جرم‌شناسی دانشگاه تهران

- ❖ اولین جلسه مجمع عمومی موسسه تحقیقات علوم جزایی و جرم‌شناسی دانشگاه تهران با حضور رییس محترم دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، جناب آقای دکتر متقی و رییس موسسه تحقیقات علوم جزایی و جرم‌شناسی دانشگاه تهران، جناب آقای دکتر مهدوی، در خردادماه ۱۴۰۱ برگزار گردید. در این جلسه، ریاست محترم موسسه علوم جزایی ضمن خوش آمدگویی و ابراز خشنودی از حضور دانشجویان، به بیان فعالیت‌های سابق موسسه از زمان تاسیس و فعالیت‌ها و برنامه‌های آتی و اشاره به اهداف اساسنامه موسسه پرداختند.
- ❖ فراخوان دعوت از محققین نخبه دانشگاه تهران و سایر دانشگاه‌ها جهت مشارکت در طرح‌های پژوهشی و برنامه‌های علمی موسسه انجام پذیرفت. در این فراخوان بیش از ۶۰ نفر از دانشجویان توانمند دوره تحصیلات تکمیلی شرکت و پس از ثبت‌نام، فرم توان‌سنجی را تکمیل نمودند تا در برنامه‌های پژوهشی موسسه مشارکت نمایند.
- ❖ کارگاه یک‌روزه « مبانی پیشگیری از جرم» در مجتمع انتظامی فاطمیه (س) فراجا در تاریخ ۲۵ خردادماه ۱۴۰۱ برگزار شد. این کارگاه توسط دکتر مهدوی رییس موسسه جرم‌شناسی ارائه و آقای مهدی رحمانی به‌عنوان دستیار مجری حضور داشتند.
- ❖ قرارداد طرح تنقیح قوانین آیین دادرسی و تشکیلات قوه قضاییه با اداره کل تدوین و تنقیح قوانین مجلس شورای اسلامی منعقد و وارد فاز اجرایی گردید. ۲۰ نفر از پژوهشگران و اساتید همکار موسسه جرم‌شناسی در این طرح مشارکت دارند.
- ❖ قرارداد ترجمه یک جلد کتاب با عنوان «اصول قانون‌نویسی» با مجلس شورای اسلامی منعقد و با مشارکت سه نفر در حال انجام می‌باشد.
- ❖ قرارداد ترجمه کتاب با عنوان «قانون‌نویسی در شرق آسیا» با مجلس شورای اسلامی منعقد و با مشارکت سه نفر از اساتید و محققین در حال اجرا می‌باشد.
- ❖ به منظور تمرکز بر مسائل جرم‌شناختی مربوط به خانواده، گروه پژوهش جرم‌شناسی خانواده در موسسه جرم‌شناسی با حضور و مشارکت محققین موسسه، با اولویت خانم‌ها، تشکیل گردید تا بر طرح‌های پژوهشی حوزه زنان، دختران و اطفال و نوجوانان به‌طور ویژه تمرکز نماید.

موسسه حقوق عمومی دانشگاه تهران

- ❖ نشست مجازی با عنوان «بررسی پرونده وزارت دفاع ایران علیه شرکت خدمات نظامی انگلستان (پرونده تانک‌های چیفتن)» در تاریخ ۱۰ اردیبهشت ۱۴۰۱ در سامانه یادگیری الکترونیک دانشگاه برگزار شد.
- ❖ نشست مجازی با عنوان «جبران خسارت غیرمادی در حقوق بین‌الملل با نگاه ویژه به ترور مقامات نظامی و هسته‌ای ایران» در تاریخ ۷ خرداد ۱۴۰۱ در سامانه یادگیری الکترونیک دانشگاه تهران برگزار شد.
- ❖ نشست مجازی با عنوان «ایران و حل و فصل اختلافات بین‌المللی» در تاریخ ۴ تیر ۱۴۰۱ در سامانه یادگیری الکترونیک دانشگاه تهران برگزار شد.
- ❖ قرارداد پژوهشی «بررسی و شناسایی جایگاه داوری در نظام حقوقی ایران با نگرش کاربردی به اختلافات موضوع ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان در صنعت آب و فاضلاب» منعقد شد. با شرکت آب و فاضلاب استان اردبیل، وارد فاز اجرایی شد.

مرکز مطالعات اوراسیای مرکزی دانشگاه تهران

- ❖ در راه‌اندازی هسته پژوهشی مطالعات منطقه‌ای دانشگاه تهران با مشارکت استادان دانشگاه تهران و اساتید خارج از دانشگاه تهران همکاری‌های لازم صورت گرفت.
- ❖ مجله مطالعات اوراسیای مرکزی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران به‌عنوان نخستین مجله مطالعات منطقه‌ای، علوم سیاسی و روابط بین‌الملل ایرانی، در اسکاپوس و الزویر نمایه شد و در فصل بهار در سایت رسمی اسکاپوس لیست شد.
- ❖ نشست علمی/ کارشناسی «قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای در خاورمیانه» در ۳۱ فروردین‌ماه ۱۴۰۱ با حضور دکتر سعیده لطفیان، استاد گروه علوم سیاسی دانشگاه تهران، دکتر جهانگیر کرمی، دانشیار گروه مطالعات روسیه، آسیای مرکزی و قفقاز دانشگاه تهران، دکتر بهاره سازمند، دانشیار گروه مطالعات منطقه‌ای دانشگاه تهران، دکتر اکبر ولی زاده، استادیار گروه مطالعات منطقه‌ای دانشگاه تهران و دکتر رکسانا نیکنامی، استادیار گروه مطالعات منطقه‌ای دانشگاه تهران برگزار شد.

❖ همایش بین‌المللی «نظم منطقه‌ای و ساختار اجتماعی در خاورمیانه: از نظریه تا عمل» در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ توسط انجمن علوم سیاسی ایران با همکاری مرکز مطالعات اوراسیای مرکزی برگزار گردید.

❖ نشست علمی / کارشناسی «آثار و پیامدهای جنگ اوکراین بر بازار انرژی اروپا» در ۲۷ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ با حضور دکتر عباس ملکی، دانشیار سیاستگذاری انرژی دانشگاه صنعتی شریف و دکتر آرش رئیسی‌نژاد، استادیار گروه روابط بین‌الملل دانشگاه تهران برگزار شد.

❖ نشست علمی / کارشناسی بین‌المللی «جنگ روسیه - اوکراین» در ۱۷ خرداد ۱۴۰۱ با حضور دکتر فرانسیسرا ماسانسالوادور، عضو هیئت علمی دانشگاه خودگردان بارسلونا برگزار شد.

❖ نشست علمی / کارشناسی «ایران در کتاب‌های درسی کشورهای آسیای مرکزی» در ۳۱ خردادماه ۱۴۰۱ با حضور دکتر محمد کاظم شجاعی، دانش‌آموخته مطالعات منطقه‌ای دانشگاه تهران برگزار شد.

❖ نشست علمی / کارشناسی بین‌المللی «روابط ایران و قفقاز شمالی در آغاز قرن ۲۱» در ۳۱ خردادماه ۱۴۰۱ با حضور پروفیسور ایگور کروچکوف، رئیس دانشکده تاریخ، علوم سیاسی و روابط بین‌الملل دانشگاه فدرال قفقاز شمالی برگزار شد.

❖ چکیده و کتابچه گزارش کامل نشست علمی / کارشناسی «قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای در خاورمیانه» در ۳۱ فروردین‌ماه ۱۴۰۱ و کتابچه گزارش کامل رونمایی از کتاب فرهنگ واژه‌ها و اصطلاح‌های علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ۲۱ تیرماه تهیه و منتشر شد.

❖ کتاب «فرهنگ واژگان و اصطلاح‌های علوم سیاسی و روابط بین‌الملل روسی / فارسی و فارسی / روسی»، اثر دکتر ناهید عبدالتاج‌دینی در سال ۱۴۰۱ چاپ شد.

مرکز سیاستگذاری عمومی دانشگاه تهران

❖ شورای سیاستگذاری مرکز با حضور ریاست محترم دانشکده، جناب آقای دکتر متقی، معاونت محترم پژوهشی، خانم دکتر شاکری، و اعضای هیات علمی عضو شورا آقایان دکتر مصلی‌نژاد، دکتر ملک‌محمدی، دکتر اشتریان و خانم دکتر لطفیان به میزبانی رییس مرکز، دکتر مجید وحید، به منظور بحث در باب برنامه‌های سه سال آینده مصادف با شروع دوره سوم ریاست مرکز از سوی ایشان در تیرماه ۱۴۰۱ برگزار گردید.

❖ مبلغ ۲۵۰۰ یورو کمک‌هزینه شرکت در برنامه‌های مرکز از سوی دانشجویان فرانسوی به حساب دانشگاه واریز شد.

کتابخانه دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

❖ با عنایت به برگزاری نمایشگاه کتاب، پیگیری لازم جهت دریافت بن خرید کتاب از وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی و نیز دریافت کمک‌های دیگر صورت پذیرفت. در این زمینه، ۵ میلیون تومان بن از طرف ۵ نفر از اساتید و ۲۵ میلیون تومان بن خرید کتاب از طرف وزیر محترم ارشاد با هماهنگی سرکار خانم رحمانی دریافت شد.

❖ از محل این بودجه، ۱۲ میلیون تومان بن کتاب به کتابخانه‌های مؤسسه حقوق تطبیقی و مؤسسه جرم‌شناسی و مرکز مطالعات عالی بین‌المللی اختصاص یافت.

❖ بنا به گزارش واصله از کتابخانه‌ها، تعداد ۱۸ کتاب لاتین و ۱۱۰ کتاب فارسی برای کتابخانه دانشکده خریداری گردیده و تعداد ۴۰ کتاب لاتین جهت کتابخانه مرکز مطالعات عالی بین‌المللی توسط سرکار خانم سیفی و تعداد ۶۰ کتاب جهت کتابخانه مؤسسه حقوق تطبیقی توسط خانم قهرمانی اکتساب شده است. همچنین مبلغ ۱۰ میلیون تومان از محل بودجه اختصاص یافته از طرف دانشگاه جهت خرید کتب کتابخانه دانشکده صرف شده است.

❖ کتابخانه دانشکده حقوق و علوم سیاسی، کارگاه آشنایی دانشجویان با نحوه جستجو و استفاده از نرم‌افزار کتابخانه و همچنین پایگاه‌های منابع اطلاعاتی فارسی و لاتین که دانشگاه اشتراک آنها دارد را در سایت کتابخانه به صورت حضوری در مورخ ۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۱ برگزار کرد.

همکارانی که در این خبرنامه مشارکت داشته اند

خبرنگاران: سرکار خانم ها فاطمه شب خیز و سیمین ربیعی (دانشجویان رشته حقوق)

کارشناس پژوهشی معاونت: سرکار خانم مهنوش مصلی

بدین وسیله از همکاری سرکار خانم ها دکتر کولانی، علیزاده، طباطبائی حصارى، الله بخش و جناب آقایان دکتر مهدوی، صیرفی و وحید در تهیه اخبار مربوطه قدردانی و سپاسگزاری می شود.

خبرنامه حوزه معاونت پژوهشی دانشکده حقوق و علوم سیاسی

